

NOTAT

Til: Morten Lang-Ree, adm.dir.
Fra: Knut Hestad, konst.forskningsdirektør
Dato: 14.04.2016

Sak: Forskningsmidler 2016

Bakgrunn:

Jeg viser til vårt forrige møte hvor det var diskusjon om de 10 mill. kr. styret har bevilget til forskning (*styresak nr. 098-2012*). Første arbeidsdag etter påske ble det satt opp et nytt møte, men det ble avlyst av Fagdirektør. Det er nødvendig å si noe om årets tildeling av forskningsmidler i den anledning.

Forskningsavdelingen har fått klare signaler om varigheten for de ekstra 10 mill.kr (ut 2016). Vi har imidlertid ikke før nylig fått signaler om at disse midlene kunne bli trukket tilbake inneværende år. Midler for 2016 ble derfor utlyst på vanlig måte i desember, og vi har gjennomført en ordinær søknadsbehandling.

Søknadsbehandling 2016:

Antall søknader SI-stipend har økt fra 29 i 2012 til 49 i 2016. Tema/fagområde for årets søknader spenner over et vidt område i SI. Her er det med kirurgi, pasientforløp, kreftbehandling, hoftebrudd, flyktningeproblematikk, alkohol og psykisk helse for å nevne noen. Nye prosjekter (35) er blitt faglig vurdert av ekstern fagkomité. Av disse var det 22 søknader til nye doktorgradsprosjekter. Fagkomitéen ga karakter A (klart støtteverdig) på sju søknader og B (støtteverdig) på seks søknader.

Den 31.03 og 05.04.2016 hadde forskningsutvalget i SI møte for å fordele midler til nye prosjekter (og gamle som trenger litt forlengelse eller ekstra driftsmidler for å fullføres). Det er åtte søknader om avslutning av doktorgradsprosjekt. Søknadsbeløp for 2016 utgjør totalt 15 mill. kr.

Ordinært budsjett for SI-stipend i 2016 og 2017 er 27,5 mill. kr. for hvert av årene. Siden 2013 har forskningsavdelingen i tillegg kunnet «trekke på» 10 mill. kr. bevilget i 2012. Innenfor det ordinære budsjettet er det ikke midler til nye prosjekter i 2016. For 2017 er det ca 9 mill.kr. som ikke er bundet opp i forpliktelser til prosjekter under gjennomføring.



At så mye er bundet opp i løpende prosjekter, er et klart uttrykk for den økende forskningsaktiviteten i SI. Doktorgrads- og PhD-prosjekter går over minst tre år. Dersom de gjennomføres med en lavere stillingsprosent enn 100, er varigheten lengre. Forpliktelsene for 2016 utgjør 29 mill.kr. Dette gjelder søknader som ble innvilget ved tildelingen i fjor og de foregående år. Det lå som en forutsetning ved tildelingen i fjor, at vi hadde de 10 mill. kr. ekstra til disposisjon også i 2016.

Forskningsutvalget har merket seg den økonomisk vanskelige situasjonen SI befinner seg i og har vært strenge i sine kvalitetsbedømminger. Ved behandling av søknader har de også sett på hvor mye som bindes opp av forpliktelser i 2017. Når det gjelder søknader om forlengelse av doktorgradsprosjekter ble framdriften nøye vurdert og forskningsutvalget innstilte på det antall mndr. forlengelse som må til for å få fullført doktorgradsarbeidet. Nye prosjekter ble også nøye gjennomgått og kun søknader med høyest karakter fra fagkomitéen er innstilt for tildeling. Dette betyr at søknader som fagkomitéen vurderte som støtteverdige er innstilt for avslag fra forskningsutvalget. Dette har aldri skjedd ved tidligere tildelinger.

De søknadene forskningsutvalget ønsker å støtte utgjør ca 4,5 mill. kr. i 2016. Det som er bundet opp i løpende prosjekter utgjør 1,5 mill. kr. mer enn det ordinære budsjettet. Det er derfor behov for at 6 av de 10 mill. kr. frigis for prosjekter i år. Hvis disse midlene inndras, vil dette få alvorlige konsekvenser:

1. Doktorgradsprosjekter som er i en avslutningsfase, men som trenger en forlengelse, vil stå i fare for ikke å bli fullført.
2. Nye prosjekter vil ikke kunne starte opp som planlagt.
3. Trenden med økende forskningsaktivitet vil stagnere.

Forskningsavdelingen har kommet i en helt uholdbar situasjon ved ikke å vite om søknader som er funnet støtteverdige kan starte opp. Vi kan ikke gi entydige svar til søkerne, som da ikke kan planlegge oppstart og legge opp progresjonen slik de har skissert i søknadene.

Økonomisk situasjon for forskning 2017:

Også neste år er det en vanskelig økonomisk situasjon for SI-stipend. Flerårige stipendsøknader som forskningsutvalget prioriterte i år, utgjør hele summen som er til disposisjon i ordinært budsjett i 2017. Det innebærer at det ikke er midler til nye prosjekter neste år. Det er derfor sterkt ønskelig at deler av de resterende 4 mill. kr. fra ekstrabevilgningen kan gjøres tilgjengelig for nye søknader i 2017. Deler av midlene var også tiltenkt å brukes i siste halvdel av 2016.



Utviklingen av forskning i SI:

Forskning i SI er inne i en svært positiv utvikling hva angår antall søknader om SI-stipend, antall doktorgrader, publikasjoner samt andel av publikasjonspoeng i HSØ-gruppen. I 2015 ble det publisert ca 160 artikler hvor SI sin adresse var med. Det er en stigning på ca 60% fra 2014. Dette er en forventet økning. Syv doktorgrader ble ferdigstilt med disputaser i 2015. I 2014 var det fem. I år ligger det an til opptil ti disputaser.

For å bygge videre på at Sykehuset Innlandet HF selv skal kunne søke ny kunnskap om sykdomsforståelse og pasientbehandling er det avgjørende at forskning understøttes også økonomisk. Midler til forskning utgjør en relativt liten andel av SI sitt budsjett. På tross av dette har det vært en god utvikling av forskningsaktiviteten. Det er svært viktig at det legges til rette for en fortsatt god utvikling.

Forskningsaktivitet er nødvendig for at de enkelte sykehusavdelingene skal kunne opprettholde utdanningen av legespesialister, noe som er essensielt for rekrutteringen av leger. Generelt har et sykehus som forstår nødvendigheten av aktivt å søke ny kunnskap gjennom forskning, langt større muligheter for å trekke til seg gode fagfolk – både medisinske spesialister og andre. Dette ser vi eksempel på internt i SI. Barneavdelingen, Lillehammer og Alderspsykiatrisk avdeling, Sanderud er blant de få avdelingene i SI med aktiv forskningsaktivitet og disse avdelingene har små eller ingen problemer med rekruttering av kompetente fagfolk. Videre er forskningsaktivitet grunnlaget for all fagutvikling, og at det siste er viktig for spesialist-rekrutteringen understrekes i en spørreundersøkelse gjennomført i SI av C. Dobloug. Ved å trappe ned forskningsaktiviteten i SI sendes et klart signal om at vi har et sykehus der kunnskap, fagutvikling og spesialistutdanning nedprioriteres. Sjansen for at vi da skal trekke til oss de beste fagfolkene blir minimal, noe som nødvendigvis vil ha betydning for kvaliteten på pasientbehandlingen. Et sykehus er en kompetansebedrift. Kvaliteten på tilbudet til pasientene kan aldri bli bedre enn kvaliteten på de ansatte. Skal SI kunne tilby behandling av ypperste kvalitet, må sykehuset også ha de ypperste fagfolkene, og her er det viktig også å ha in mente at konkurransen om disse er stor. Avstanden til OUS og Ahus med muligheter for forskning og fagutvikling i solide miljøer er kort. Det er liten grunn til å tro at de dyktigste søker til et sykehus der dette ikke har prioritet.

Inntekter fra forskning:

Forskningen i SI har en viss betydning for foretakets inntekter. Inntekter fra forskning utgjør mer enn utgiftene til forskningsavdelings budsjett. For 2016 fikk SI et tilskudd på kr. 44,8 mill. kr. fra HSØ basert på et gjennomsnitt av de siste tre års forskningsproduksjon. Finansieringsordningen i HSØ skal stimulere



til økt forskning. Poengene tildeles på bakgrunn av flere indikatorer, bl.a. oppnådde doktorgrader. Det gis 3 poeng per oppnådd doktorgrad, p.t. kr. 665.000 pr. poeng, dvs en doktorgrad gir et tilskudd på nesten 2 mill. kr. Med andre ord 7 avlagte doktorgrader vil gi ca 14 mill. kr. i inntekt.

I HSØ sin «Regional strategi for forskning og innovasjon 2013-2016» heter det at Samlet ressursbruk, inkludert ressurser fra eksterne kilder, til forskning i Helse Sør-Øst skal øke fra gjennomsnittsnivået for perioden 2008-2012, og alle sykehus skal bruke minst 1 % av totalbudsjettet til forskning. For 2016 er det på SIs budsjett avsatt 0,48% til forskning (43,2 mill. kr. av 9,0 mrd. kr). Det foregår imidlertid forskning i SI ut over vårt budsjett og ekstra kostnader påløper i tillegg for selve driften, slik at det er rimelig å anta at prosentatsen ligger noe høyere. Med utgangspunkt i NIFUs registreringer, hvor den siste oversikten er fra 2014, brukte SI 0,8% av totalbudsjettet på forskning. Det stipulerte beløpet for forskning var da 57,4 mill. kr. og det totale driftsbudsjettet for SI var satt til i underkant av 7 mrd. kr. Det må da bemerkes at innenfor HSØ er SI svakest sammen med Vestre Viken. Sørlandet Sykehus HF brukte 1,6% av sine midler til forskning, mens ved Oslo Universitetssykehus, som brukte mest til forskning, var prosentandelen 7,5.

Konklusjon:

Det vil være svært uheldig for forskningen i SI om disse 10 mill. kr. som styret har bevilget inndras. Det vil sette forskningen tilbake med år, inntekter vil bli redusert, kunnskapsproduksjonen blir skadelidende, rekrutteringen av dyktige fagfolk blir vanskeliggjort, prosjekter kan ikke ferdigstilles og for den enkelte som ikke får ferdigstilt doktorgradene, vil det bli et personlig tap.